

خبر

تماس تلفنی نخست‌وزیر کانادا با روحانی

در پی سانحه اخیر سقوط هواپیمای اوکراینی در اطراف فرودگاه امام خمینی (ره) بر اثر خطای انسانی، نخست‌وزیر کانادا در تماسی تلفنی با رئیس جمهوری اسلامی ایران، آخرین وضعیت بررسی‌ها درباره این حادثه را جویا شد. حسن روحانی در تماس تلفنی جاستین ترودو ضمن ابراز تأسف از حادثه سقوط هواپیمای خطوط هوایی اوکراین و کشته شدن مسافران این پرواز تصریح کرد: «تحقیقات مفیدی برای دستیابی به دلایل این حادثه انجام شده و بررسی‌های تکمیلی هم تا رسیدن به نتیجه نهایی با سرعت و دقت در حال انجام است. او افزود: «این سانحه برای مردم ایران و کانادا و ملت‌های دیگری که اتباع آنها در این هواپیما بودند دردناک و غم‌انگیز بود.»

رئیس جمهوری اظهار کرد: «از لحظات اول همه تلاش‌های خود را برای دستیابی به علل این سانحه به کار گرفتیم و قدم به قدم به هر نتیجه دیگر برسیم. در اختیار افکار عمومی جهان قرار خواهیم داد.» روحانی با بیان اینکه دستورات لازم برای ادامه رسیدگی‌های لازم فنی و حقوقی را صادر کرده‌ام، گفت: «ایران از هرگونه همکاری بین‌المللی در چارچوب قوانین بین‌المللی برای روشن شدن دقیق این حادثه استقبال کرده و همه تسهیلات کنسولی را برای این منظور فراهم خواهد کرد و آماده‌ام تا وزرای خارجه ایران و کانادا گفت‌وگوهای خود را ادامه دهند.» روحانی افزود: «علاقه مندم روابط دو کشور در آینده در راستای کمک به رفاه ایرانیان مقیم کانادا و به نفع دو ملت و نیز در موضوعات گوناگون مورد علاقه دو کشور از جمله توسعه صلح و امنیت منطقه ادامه یابد.»

رئیس جمهوری با بیان اینکه امروز امنیت در منطقه حساس خاورمیانه بر اثر دخالت‌ها و اقدامات آمریکا به مرحله خطرناکی رسیده است، خاطر نشان کرد: «ایران در راستای کاهش تنش، طرح صلح هرگز را ارائه کرده و همه باید برای بازگرداندن ثبات و امنیت کامل به این منطقه، تلاش کنیم.» روحانی با اشاره به اثرات نامطلوب توسعه ناامنی در منطقه و ترو سردار سلیمانی به عنوان فرماندهی محبوب توسط آمریکایی‌ها بر ملت‌های منطقه، گفت: «راه حل برای ثبات و امنیت منطقه و آرامش مردم این است که همه به قانون برگردند و معتقدیم امنیت این منطقه تنها با مشارکت کشورهای منطقه تامین خواهد شد.» جاستین ترودو و نخست‌وزیر کانادا نیز در این تماس تلفنی با تسلیت کشته شدن جمعی از مردم ایران در سقوط هواپیمای اوکراینی، گفت: «باید با همکاری هم تلاش کنیم تا دلایل این حادثه به روشنی مشخص شود.» او با بیان اینکه آماده هرگونه همکاری با ایران در راستای انجام تحقیقات لازم درباره این سانحه هستیم، تصریح کرد: «امیدوارم در آینده بتوانیم برای مسائلی که بتوانند در امنیت منطقه تأثیر داشته باشد با هم گفت‌وگوهای بیشتری داشته باشیم.» ترودو با تقدیر از همکاری‌های کنسولی با اتباع کانادایی، از گسترش تعاملات و همکاری‌های خارجه دو کشور در زمینه‌های گوناگون استقبال کرد. □

AP

۲۷ سوال درباره حادثه فاجعه بار سقوط هواپیمای خطوط هوایی اوکراین

محکمه افکار عمومی

[ادامه از صفحه یک]

- ۶- چرا در شب عملیات موشکی سپاه پاسداران علیه آمریکایی‌ها، در کشور ممنوعیت پرواز برقرار نشد؟
- ۷- حاجی‌زاده می‌گوید درخواست ممنوعیت پرواز ممنوع را داشته است اما مقامات موافقت نکردند. چرا ایشان اعلام نمی‌کنند که کدام نهاد باید این اجازه را صادر می‌کرد و نکرد؟
- ۸- به گفته سردار حاجی‌زاده، سپاه احتمال می‌داده در شب عملیات موشکی آسمان کشور با جنگنده‌های مهاجم دشمن روبه‌رو شود. ایشان در کنفرانس مطبوعاتی خود گفته است تعداد این هواپیماهای مهاجم زیاد بود. چطور ممکن است ساختار نظامی کشور در چنین شب مهمی و با چنین احتمالاتی که مطرح بود، آسمان کشور را مسدود نکرد؟
- ۹- حاجی‌زاده می‌گوید روز چهارشنبه از موضوع مطلع شده و چند ساعت بعد در تماسی که با تهران داشته گفته احتمال می‌دهد هواپیمای خودی ساقط شده باشد. چرا ایشان این اطلاعات را با سازمان هواپیمایی به اشتراک نگذاشتند؟
- ۱۰- چه کسی اجازه داد عابدزاده، رئیس سازمان هواپیمایی کشور در برنامه زنده صداوسیما حضور یابد و همه چیز را از اساس منکر شود؟
- ۱۱- حاجی‌زاده می‌گوید مسئولان سازمان هواپیمایی قصوری ندارند چون از چیزی مطلع نبودند. سوال این است که آیا حاجی‌زاده آن برنامه تلویزیونی را دیده است؟ آیا شنیده عابدزاده چه گفته است؟
- ۱۲- اگر حاجی‌زاده این برنامه تلویزیونی را دیده است، که قاعدتا به عنوان فرمانده نیروی هوافضای سپاه باید دیده باشند، چطور روز بعد از آن هیچ تلاشی در جریان آگاه‌سازی افکار عمومی صورت ندادند؟
- ۱۳- چرا سازمان نیروهای مسلح کشور که به قول حاجی‌زاده همه مسئولیت‌ها را بر عهده می‌گیرد، به مدت ۲۴ ساعت تمام افکار عمومی کشور را در وضع بی‌خبری و تشویش قرار داد؟
- ۱۴- حاجی‌زاده به این سوال پاسخ نداد که اساسا هواپیمای دشمن در آسمان پایتخت چه می‌کند؟
- ۱۵- ایشان گفته که در شب عملیات یک رینگ دیگر نیز به سامانه پدافندی کشور افزوده‌اند، بنابراین چطور ممکن است هواپیمای مهاجمی از مرزهای کشور عبور کند و خود را به آسمان پایتخت برساند؟ فرمانده آن اپراتوری که دستور شلیک را صادر کرده به این مسأله فکر کرده است؟
- ۱۶- در این میان نقش دولت چه بوده است؟ چه هماهنگی با این نهاد انجام شده است؟
- ۱۷- برخی شواهد و اساس سخنان حاجی‌زاده حکایت از آن دارد که نیروهای مسلح دولت را مطلع نکرده است. چرا؟
- ۱۸- آیا دولت در خصوص سقوط این هواپیما از نیروهای مسلح پیگیری کرده است؟
- ۱۹- رئیس جمهوری محترم با مسائل امنیتی آشنا هستند. ایشان سال‌ها از مقام‌های عالی‌رتبه در جنگ ایران و عراق بوده‌اند. خاطرات ایشان در خصوص پدافند تهران و تلاش ایران برای شکار هواپیماهای عراقی اخیرا در شبکه‌های اجتماعی دست به دست شده است. بنابراین ایشان به مسائل پدافندی آشنایی نسبی دارند. آیا ایشان شک کرده‌اند که هم‌زمانی سقوط هواپیمای

- اوکراینی و حمله موشکی سپاه به پایگاه‌های آمریکایی، قابل تأمل بوده و مشکوک است؟
- ۲۰- روند صدور بیانیه ریعی چگونه بوده و ایشان به استناد چه اطلاعاتی این بیانیه را صادر کرده است؟
- ۲۱- اگر مستند این بیانیه اطلاعات ارایه شده توسط سازمان هواپیمایی کشوری بوده، آیا نیروهای مسلح لحظه‌ای به این مهم نیندیشیده است که بی‌اطلاع گذاشتن سازمان هواپیمایی و در نهایت دولت، ممکن است خطرات زیادی به همراه داشته باشد؟
- ۲۲- چرا سخنان نخست‌وزیر کانادا و اوکراین توجه هیچ‌یک از مقامات دولتی را جلب نکرده است؟
- ۲۳- آیا فرضیه جنگ روانی دشمن که حسام الدین آشنا و علی ربیعی در مواضع ابتدایی‌شان به آن تأکید داشتند، آن قدر مستحکم بوده که سخنان دو رهبر سیاسی دو کشور در دو قاره مجزا را کم‌اهمیت جلوه داده است؟
- ۲۴- مشاوران و تحلیل‌گران رئیس جمهوری و سخنگوی دولت از خود نپرسیده‌اند که چرا جاستین ترودو، نخست‌وزیر کانادا باید مسأله سقوط هواپیما را به مسأله‌ای سیاسی تبدیل کند و صراحتا اعلام کند هواپیما مورد اصابت راکت قرار گرفته است؟ هیچ‌کسی از خود پرسیده چرا ترودو باید تا این اندازه بر سر مسأله‌ای هزینه سیاسی بدهد و دروغ‌گو جلوه کند؟
- ۲۵- سخنگوی دولت ایران به نوعی بیان‌کننده مواضع کشور نه تنها در ایران بلکه در سراسر دنیا است. با توجه به بیانیه چهارشنبه شب سخنگوی دولت، چطور می‌توان اعتبار از دست رفته این جایگاه را احیا کرد؟
- ۲۶- وزارت امور خارجه کشور در این روند اطلاع‌رسانی چه نقشی ایفا کرده و اساسا چه نقشی به آن واگذار شده است؟ آیا این وزارت خارجه نیست که باید در خصوص اظهارات مقامات اوکراین و کانادا موضع می‌گرفت؟
- ۲۷- اساسا جایگاه افکار عمومی در روند اطلاع‌رسانی از نظر مقامات کشور کجاست؟ رسانه‌های داخلی به‌طور طبیعی و حرفه‌ای باید به منابع معتبر استناد کنند. بنابراین برای رسانه‌های داخلی چاره‌ای جز استناد به بیانیه سخنگوی دولت نبود حالا چه کسی اعتبار از دست رفته این رسانه‌ها را در چشم مردم باز خواهد گرداند؟

آنچه گفته شد سوالاتی بود که به نظر می‌رسد افکار عمومی هم به دنبال پاسخ برایشان می‌گردند. واقعیت این است که در حال حاضر کشور تبدیل به یک علامت سوال بزرگ شده است و تنها تحقیقات شفاف و اطلاع‌رسانی مداوم درباره نتایج آن است که می‌تواند برخی از شبهات را برطرف کرده و مقصر یا مقصران را در پیشگاه ملت معرفی کند. اما متأسفانه آنچه از دست رفته به سختی باز خواهد گشت؛ غرور ملتی به خاطر حمله دقیق و مقتدرانه سپاه پاسداران به پایگاه‌های موشکی آمریکا که پس از جنگ جهانی دوم بی‌سابقه بود. ایران در زمانی بسیار نامناسب درگیر موضوعی شد که تا مدت‌ها گرفتار ش خواهد بود. البته قصور در نیروهای نظامی امری محتمل است. تنها راه مواجهه با تبعات این قصور اطلاع‌رسانی شفاف است. این اقدام در مرحله حساس نخستین انجام نشد و حتما تبعات درازمدتی به دنبال خواهد داشت. اما امید است در ادامه شفافیت، عدالت و انصاف سرلوحه کار تحقیقات قرار گیرد. □

یادداشت

پرسش‌هایی درباره سقوط

[ادامه از صفحه یک] ایشان جلو دوربین آمد و درباره حملات ایران به پایگاه عین‌الاسد صحبت کرد و در همان زمان که داشت رومورد حمله ایران به پایگاه آمریکا می‌گفت، می‌دانست که این هواپیما به علت خطای انسانی و به وسیله اپراتور حفاظت آسمان ایران سرنگون شده است.

اگر حاجی‌زاده دولت‌رادر جریان این خطا گذاشته بود، پس چرا بی‌عنوان سخنگوی دولت از یک طرف آمد و آن صحبت‌های عجیب را کرد و از سوی دیگر آشنا به عنوان مشاور رئیس جمهوری در صفحه کاربری خود در توئیتر به زبان تهدیدآمیز با «کارگزاران ایرانی تبار رسانه‌های فارسی‌زبان» سخن گفت؟ از همه بدتر اینکه عابدزاده به عنوان رئیس سازمان هواپیمایی کشور، در قامت یک متخصص فن در برپیند، مترین ساعات تلویزیونی جلو دوربین آمد و با اطمینان تمام استدلال آورد که سقوط هواپیما به علت نقص فنی بوده و عامل خارجی دیگری در آن دخالتی نداشته است.

این مسأله وجود دو احتمال را پدید می‌آورد. یادبراره علت سقوط به دولت اطلاع‌رسانی شده و مقامات دولتی اعم از سخنگوی دولت، مشاور رئیس جمهوری و رئیس سازمان هواپیمایی آدرس غلط داده‌اند و دوگانگی به وجود آورده و اعتماد داخلی و خارجی را سلب کرده‌اند یا اطلاعی به دولت داده نشده است و مسئولیت این اتفاق به عهده مسئولان هوافضای کشور بازمی‌گردد.

در نهایت در صورت اثبات تخلف یکی از طرفین یعنی یا مقامات دولتی یا مسئولان هوافضا براساس قوانین داخلی و قانون مجازات اسلامی یا قوانین مربوط به عملکرد نظامی‌ها، محکومیت‌هایی اعمال شود. اما درباره وجه بین‌المللی ماجرا باید گفت کشور ما پیمان‌یک‌اتورا امضا کرده که درباره مسئولیت دولت‌ها در قبال امنیت پروازهاست.

اگر کشوری عضو ایکائو نباشد پروازی در آن صورت نمی‌گیرد چون به مقررات عمومی پرواز پایبند نیست. برابر این پیمان، کشور ما باید به شرکت بویینگ در آمریکا و کشور فرانسه به عنوان سازنده موتور هواپیما و همچنین اوکراین که مالک هواپیما بوده غرامت مادی بپردازد. بعد هم باید به خانواده‌های کسانی که در هواپیما بودند اعم از خلبان و خدمه پرواز و مسافران براساس قوانین مربوط به حفاظت از جان مسافران ایکائو غرامت بدهد.

وقتی آمریکایی‌ها هواپیما ما را بر فراز خلیج فارس ساقط کردند، هیاتی در سفارت سوییس تشکیل شد و غرامت خسارت‌های جانی به دولت ایران یا سازمان هواپیمایی آن داده نشد بلکه بازماندگان غرامت کشته‌شدگان خود را از هیات تشکیل شده در سفارت سوییس دریافت کردند. در آخر باید گفت که ما با یک سری مسائل کفیری درباره مسئولانی که مسأله را کتمان کردند کشور را در بحران خبری گرفتار کردیم.

اتحاد و همدلی که پیش از این به واسطه شهادت حاج قاسم به وجود آمده و مردم و مسئولان رادریک ردیف قرار داده بود با این کتمان‌سازی از بین رفت، به طوری که از این پس حاکمیت بلامنازع رسانه‌های برون‌مرزی بر اخبار در اذهان مردم استوار خواهد شد و دیگر کسی به اخبار داخلی اعتمادی نخواهد کرد و کشور در مسیری قرار گرفت که از نظر رسانه‌ای آسیب‌شدیدی دید. □